

DANIŞMA MECLİSİ S. Sayısı : 376

2.6.1941 Tarihli ve 4060 Sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanun ile Ek ve Değişikliklerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Malî İşler Komisyonu Raporu. (1/631)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K. K. T. D. 18/101-

1436/01387

22 Şubat 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.2.1983 tarihinde kararlaştırılan «2.6.1941 Tarihli ve 4060 Sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanun ile Ek ve Değişikliklerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir. Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

2.6.1941 TARİHLİ VE 4060 SAYILI YÜZDE BEŞ FAİZLİ HAZİNE TAHVİLLERİ İHRACINA DAİR KANUN İLE EK VE DEĞİŞİKLİKLERİNİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI VE GEREKÇESİ

6 Haziran 1941 tarih ve 4060 Sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanun ile 6762 Sayılı T. Ticaret Kanununun 466 ncı maddesi uyarınca «bankalar» ve «şirketler» ayırmaya mecbur oldukları «karşılıklar» ve «ihtiyatlar» mukabilinde Devlet İç İstikraz Tahvili almaya zorunlu tutulmuşlardır.

18.6.1947'de yürürlüğe giren 5072 sayılı Kanun ise 4060 sayılı Kanunun bazı maddelerine yeni bir uygulama biçimi getirmiş, bazı maddelerini de yürürlükten kaldırmış olmakla birlikte sistemde gerek Kanunun kapsamı gerekse uygulama yönünden önemli bir değişiklik getirmemiştir.

4060 sayılı Kanun, Bankalar ve Şirketlerin Kanunî ihtiyat ve karşılıklarının Devlet İç İstikraz Tahvili almak suretiyle kullanılmaları zorunluluğunu getirdiği halde, bu zorunluluğa uymama halinde yalnızca bankalar için uygulanacak müeyyideler açıklanmış, şirketler için herhangi bir müeyyide getirilmemiştir. Bunun sonucu olarak da söz konusu kanunlar şirketler yönünden işlerlik kazanamamıştır.

2.7.1958'de yürürlüğe giren 7129 sayılı Bankalar Kanunu, 36 ve 37 nci maddelerinde, bankaların kanunî ihtiyat ve karşılıklarını nasıl kullanacaklarını ayrıca hükme bağlamış; 68 ve 69 uncu maddeleri ile de bankaların bu mükellefiyetlerini yerine getirmemeleri halinde uygulanacak müeyyideleri açıklanmıştır. 31.8.1979 tarihinde yürürlüğe giren 28 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin 2 nci maddesi ile de bu müeyyidelere bağlanan cezalar artırılmıştır. Bu durumda 4060 ve 5072 sayılı kanunlar bankalar açısından yürürlüklerini yitirmişlerdir.

Şirketler yönünden 4060 ve 5072 sayılı kanunların işlerlik kazanabilmeleri için 2171 sayılı Yetki Kanunu çerçevesinde, 28.9.1979 günü, 4060 sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanunun 5072 sayılı Kanunla Değişik 1 ve 4 üncü Maddeleri ile 9 uncu Maddelerinin Değiştirilmesine ve bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin, (32 sayılı) Kanun Hükmünde Kararname» yürürlüğe konulmuştur. Bu

Kararnamede, anonim ve limited şirketlerin, Türk Ticaret Kanununun 466 ncı maddesi uyarınca ayırmak zorunda oldukları kanunî yedek akçelerin tamamını Devlet İç İstikraz Tahvillerine yatırarak kullanacakları, bu mükellefiyeti yerine getirmeyen şirket ilgililerinin 50 000 TL.'den az olmamak üzere ağır para cezasına çarptırılacağı öngörülmüştür.

Ancak, 32 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname, Yasama Organınca, Hükümet görüşü doğrultusunda reddedilmiş ve 27.11.1982 günlü Resmî Gazetede yayımlanan 2714 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

Böylece 4060 ve 5072 sayılı Kanunların öngördüğü, şirketlerin kanunî ihtiyatlarını ve karşılıklarını Devlet İç İstikraz Tahvilleri almak suretiyle kullanmaları hükümlerinin zorlayıcı unsurları olan 32 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile getirilen müeyyideler yürürlükten kalkmış ve bu kanunlar işlerliklerini yeniden yitirmişlerdir.

Yukarıda değinildiği gibi Bankalar Kanunu da bankalara ilişkin kısımları özel olarak düzenlediğinden, 4060 ve 5072 sayılı kanunlar bankalar açısından da bir işlerliğe sahip değildiler.

Bu durumda, Yasama Organı ile Hükümetin ilke olarak karşısında bulunduğu 4060 ve 5072 sayılı kanunların hukuken yürürlükten kaldırılması zarureti doğmuş bulunmaktadır.

Ayrıca piyasa ekonomisinin gelişmesinde şirketleşmenin önemli bir yeri olması ve şirketlerin, günümüz ekonomik koşullarında kaynak ve finansman sıkıntısı için de buldukları göz önünde tutulursa, özellikle de Türkiye'de sağlıklı bir sermaye piyasasının kurulması, sermaye şirketlerinin gelişmesiyle yakından ilgili olduğundan, söz konusu kanun hükümlerinin anonim ve limited şirketler yoluyla faaliyet gösterilmesini engelleyeceği ve diğer şirketler lehine haksız rekabete yol açacağı olgusu karşısında 4060 ve 5072 sayılı kanunların yürürlükten kaldırılması ekonomik bir gereklilik olarak da ortaya çıkmaktadır.

Uygulamada işlerliği kalmayan 4060 ve 5072 sayılı kanun hükümlerinin, sık sık, gerek şirketleri, gerekse idareyi gereksiz yere meşgul etmesi ve değinilen ekonomik gereklilikler nedeniyle yürürlükten kaldırılmasının uygun olacağı düşüncesiyle ekli kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Mali İşler Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi
Mali İşler Komisyonu
Esas No. : 1/631
Karar No. : 22

5 Nisan 1983

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

«2.6.1941 Tarihli ve 4060 Sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanun ile Ek ve Değişikliklerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 5.4.1983 tarihli 36 ncı Birleşiminde Hükümet temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşülmüştür.

Uygulamada işlerliği kalmayan ve yürürlükte kalması sakıncalı olan Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair tasarımı Komisyonumuz benimsemiştir.

İşbu Raporumuz saygıyla arz olunur.

Hilmi SABUNCU
Başkan
Avni ŞAHİN
Kâtip
H. Erdoğan GÜREL
Üye

Recai BATALALP
Başkanvekili
Nurettin AYANOĞLU
Üye
Mehmet Velid KÖRAN
Üye

Mehmet PAMAK
Sözcü
Mehmet KANAT
Üye
Hamdi ÖZER
Üye

İsmail ŞENGÜN
Üye

Ragıp TARTAN
Üye

Danışma Meclisi

(S. Sayısı : 376)

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MALİ İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

2.6.1941 Tarihli ve 4060 Sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanun ile Ek ve Değişikliklerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı

2.6.1941 Tarihli ve 4060 Sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanun ile Ek ve Değişikliklerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2.6.1941 tarihli ve 4060 sayılı Yüzde Beş Faizli Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanun ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

7.2.1983

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdas

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
R. Bayazıt

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoglu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide